

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

2 oktober 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, HUISVESTING EN STEDELIJK BELEID

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de gevolgen van de belastinghervorming op de gemeentebegroting

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de onwettig geïnde milieubelasting door het gemeentebestuur van Wezembeek-Oppem

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

Dinsdag 2 oktober 2001

VOORZITTER : De heer Jan Penris

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.02 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de gevolgen van de belastinghervorming op de gemeentebegroting

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Matthijs tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de gevolgen van de belastinghervorming op de gemeentebegroting.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de verschillende overheden zijn volop bezig met het opstellen van de begroting voor 2002 en de meerjarenplanning. Daar komen heel wat problemen bij kijken.

De omzendbrief van 13 juli 2001, waarin de minister van Binnenlandse Aangelegenheden zijn onderrichtingen naar de gemeenten stuurde voor het opstellen van de begrotingen en meerjarenplannen voor gemeenten en OCMW's, kwam zoals steeds op tijd. De onderrichtingen erin zijn duidelijk, maar voor een belangrijk onderdeel met betrekking tot de meerjarenplanning zijn ze niet volledig.

Mijnheer de minister, het betreft het groeiritme van de inkomsten uit de aanvullende belasting op de personenbelasting. Gewoonlijk mag dit worden ingeschreven voor 1,5 percent per jaar. De personeelsuitgaven groeien echter sneller, vooral als gevolg van de afgesloten CAO's, de maaltijdcheques, de hospitalisatieverzekering en de indexsprongen. Samen met de Vereniging van Vlaamse Steden en

Gemeenten denken we dat de aanvullende belasting op de personenbelasting dan ook sneller zal stijgen dan het percentage van 1,5 percent waarin u voorziet.

De inkomsten uit de aanvullende belasting op de personenbelasting in de begrotingen van 2002, die geraamd zijn op basis van het aanslagjaar 2001, en die van 2003, geschat op basis van het aanslagjaar 2002, moeten zeker hoger liggen, gezien de economische groei van circa 4 percent in 2000 en iets minder in 2001. Uit de publicaties van het ministerie van Financiën blijkt trouwens dat er van 1997 tot en met 2000 gemiddeld een groei was van meer dan 4 percent.

Mijnheer de minister, we hebben nog steeds geen gegevens gekregen van de administratie van de directe belastingen. Kunt u ons nadere gegevens verstrekken ? Is die 1,5 percent per jaar niet wat onderschat ? Wij menen immers van wel. In de omzendbrief wordt ook niet gesproken over de invloed van de hervorming – eigenlijk vermindering – van de personenbelasting op de gemeentefinanciën, die we over enkele jaren zullen ondervinden.

Ik heb ook enkele bijkomende vragen over de opbrengsten van het Telenetdossier. De gemeenten hebben geïnvesteerd in de gemengde televisiedistributie-intercommunales. Volgens de omzendbrief mogen die slechts worden gebruikt voor het aanleggen van pensioenreserves, voor schuldafbouw – wat gezien de wederbeleggingsvergoeding niet interessant is – of voor buitengewone investeringen, wat te verkiezen is. Zullen de gemeenten meer vrijheid krijgen om die inkomsten, die door Telenet in fasen zullen worden uitbetaald, naar eigen inzicht te besteden voor het oplossen van de plaatselijke problematiek ?

Bent u het ermee eens dat slechts een groei van 1,5 percent mag worden ingeschreven in de aanvullende belasting op de personenbelasting ? Hebt u

Matthijs

reeds berekeningen laten maken over de invloed van de hervorming van de personenbelasting op de inkomsten van steden en gemeenten vanaf de periode 2004-2006 ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de richtlijnen voor de opmaak van de begrotingen werden zoals gebruikelijk in de maand juli naar de gemeenten verstuurd. Ze geven inderdaad geen volledig en correct beeld van de evoluties voor alle gemeenten afzonderlijk, vooral niet op het punt van de meerjarenplanning. Dat was dit jaar ook bijzonder moeilijk, gelet op verschillende elementen, die ook nu nog steeds onduidelijk zijn.

Begrotingen zijn altijd ramingen. De gemeenten moeten, rekening houdend met het geheel van de informatie waarover ze beschikken, zo correct mogelijk inschatten over welke ontvangsten ze waarschijnlijk zullen kunnen beschikken, en welke uitgaven ze zullen kunnen doen. Dit moet voortdurend gevolgd worden. Veelal is het nodig in de loop van een dienstjaar begrotingswijzigingen door te voeren. Dat geldt voor alle beleidsniveaus.

De verstrekte begrotingsrichtlijnen vertrekken van die basis. Het gaat om een raming, die zorgvuldig moet worden gemaakt. Er moet getracht worden de inkomsten en uitgaven zo goed mogelijk te ramen, maar altijd met een vrij grote behoedzaamheid.

De begrotingsrichtlijnen van de minister hebben tot doel de gemeenten zo goed mogelijk te informeren over de gegevens waarover we zelf beschikken. De erin aangegeven percentages zijn van algemene aard, en geven dus een waarschijnlijke trend aan. De gemeenten kunnen, als ze dat wensen, andere percentages gebruiken, op basis van ernstige informatie, die ze bovendien hebben kunnen na-trekken.

Toch zal ik, ondanks die mogelijkheid, en ondanks de vrijheid van de gemeenten om hun begroting naar eigen inzicht te ramen, blijven aandringen op uiterste behoedzaamheid. Ik verkies dat de gemeenten het in de omzendbrief aangegeven percentage gebruiken, boven de mogelijkheid om daarvan af te wijken op basis van informatie die de gemeenten zelf hebben verkregen, ook al kan die correct zijn.

Wat de prognoses voor de belastinginkomsten van de gemeenten betreft, geef ik er de voorkeur aan veeleer voorzichtige groeipercentages te hanteren, ook rekening houdend met ervaring uit het verleden. Het aanhouden van een gemiddeld groeiritme van 4 percent in de meerjarenplanning lijkt me sterk overdreven, zeker ook rekening houdend met de gevolgen van de hervorming van de personenbelasting. Ik beschik niet over gegevens inzake de gevolgen van de federale maatregel voor de individuele gemeenten.

De huidige wereldwijde onzekerheid en de gevolgen daarvan op de economische ontwikkeling sterken me in de overtuiging dat een voorzichtig financieel beleid nodig is.

Er is ook onzekerheid met betrekking tot de gevolgen van andere hervormingen, zoals de politiehervorming en de liberalisering van de energiemarkt. Daarom wil ik een wetenschappelijk gefundeerd financieel model laten ontwikkelen waardoor alle besturen beter kunnen nagaan welke de financiële impact is van maatregelen. Ik wil me daarbij niet beperken tot de effecten van de vooral externe hervormingen die een invloed hebben op de inkomstzijde van de gemeenten, ik wil eveneens de gevolgen van sommige recente of te verwachten maatregelen aan de uitgavenzijde proberen in kaart te brengen in vergelijking met de huidige financiële toestand.

We leven in grote onzekerheid over de financiële impact van de politiehervorming. Ik heb alle begrip voor de opmerkingen daaromtrent van de gemeentelijke verantwoordelijken. Het kan niet dat een federale hervorming de financiering van de gemeenten onderuithaalt. Het Gemeentefonds heeft tegen alle verwachtingen in vrij goede perspectieven. Ik vind het onaanvaardbaar dat het federale niveau verwacht dat de groei waarin de Vlaamse overheid voorziet, moet volstaan om federale hervormingen door te voeren. Als dit inderdaad uit de cijfers blijkt, zal er een ernstig conflict ontstaan tussen het federale en het Vlaamse niveau.

De Vlaamse regering is zich ten volle bewust van de moeilijke situatie van de gemeentefinanciën. Daarom poogt ze via een ernstige verhoging van het Gemeentefonds de gemeenten bijkomende zuurstof te verschaffen. Dat blijkt uit de begroting 2002 die eerstdaags bij het Vlaams Parlement wordt ingediend. Intussen is het u ongetwijfeld bekend dat de Vlaamse regering op 18 mei jongstleden een omzendbrief heeft aangenomen waarbij ze zich ertoe verbindt om bij beslissingen telkens de

Van Grembergen

weerslag voor de lokale besturen in kaart te brengen.

Als conclusie meen ik te mogen stellen dat voorzichtigheid geboden is bij de opmaak van de begrotingen en de financiële meerjarenplanning. De groei van 1,5 percent is een algemene richtlijn waar de gemeenten van kunnen afwijken na grondige motivering. Het meerjarig financieel beleidsplan is een instrument dat in de eerste plaats door de gemeenten zelf nuttig kan worden gebruikt.

U stelde nog vragen over Telenet. We moeten een voorzichtig beleid voeren inzake pensioenvorming en schuldafbouw. Het pensioen vormt op gemeentelijk vlak een groot probleem. De situatie verschilt wel van gemeente tot gemeente. Het zou misschien nuttig zijn om daar een onderzoek naar te voeren. Het zijn vooral de grote steden die problemen krijgen.

Deze maand zal aan alle gemeenten een brief worden gestuurd waarin staat dat het bijkomend miljard frank nog dit jaar wordt ingebracht. Volgend jaar wordt het miljard frank recurrent, en zal dan als een doorlopend gegeven worden ingebracht.

Wat het verhoogde cijfer voor 2002 betreft, heeft de Vlaamse regering beslist om het geïndexeerde bedrag van 2001 nogmaals met 1,1 miljard frank te verhogen. Het Gemeentefonds zal in 2002 dus groeien met 2,1 miljard frank. Vanaf 2003 komt er een nieuwe verdeling via het nieuwe decreet.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de minister, uw uitspraak over de politiehervorming is van groot belang. Het kan inderdaad niet dat de bijkomende ruimte die wordt gecreëerd door het Vlaamse beleid wordt opgesoupeerd door een maatregel van de federale regering.

Ik vind het ook goed dat u een wetenschappelijk gefundeerd model zult invoeren om de verdere gevolgen van beslissingen van het Vlaams niveau te evalueren. Toch wil ik nog pleiten voor het maximaal respecteren van de gemeentelijke autonomie als het gaat over de Telenetgelden. Er zijn immers gemeenten die het nu reeds moeilijk hebben een begrotingsevenwicht te bereiken door een plotse stijging van de kosten waarover ik het in mijn vraag heb gehad. De gemeenten moeten dan ook voldoende autonomie krijgen om een begroting in evenwicht te kunnen indienen.

Minister Paul Van Grembergen : Ik heb er begrip voor dat gemeenten het financieel moeilijk hebben en dat de Telenetgelden mooi meegenomen zouden zijn. Dat zou het gemeentelijk beleid makkelijker en sympathieker maken. Mijn basisredenering blijft echter dat deze gelden moeten worden gebruikt voor de essentiële problemen waarmee gemeenten in de toekomst zullen worden geconfronteerd, zoals bijvoorbeeld de pensioensituatie.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de onwettig geïnde milieubelasting door het gemeentebestuur van Wezembeek-Oppem

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de onwettig geïnde milieubelasting door het gemeentebestuur van Wezembeek-Oppem.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u weet dat de faciliteitengemeente Wezembeek-Oppem en haar burgemeester al een hele tijd de taalwetgeving proberen uit te hollen, om op die manier hun eis en streven om de Vlaamse Rand bij Brussel te voegen kracht bij te zetten.

Tijdens de vorige legislatuur werd voor het eerst assertiever opgetreden en beperkte de regering zich niet langer tot een defensief beleid in de Vlaamse Rand. Met de omzendbrief van de ministers Peeters en Martens werden eindelijk stappen gezet in de richting van een correcte toepassing van de taalwetgeving, meer bepaald van de faciliteiten. De Franstaligen ervoeren dit als een bedreiging van de automatische tweetaligheid, en propageerden, met de burgemeester van Wezembeek-Oppem op kop, een soort van burgerlijke ongehoorzaamheid ten aanzien van de Vlaamse overheid.

Zo werden onder meer de formulieren voor de milieubelasting, achter de rug van de gemeenteont-

Van Nieuwenhuysen

vanger, op een onwettige manier aan de inwoners bezorgd. Uw voorganger, toenmalig minister Sauwens, vernietigde de onwettige collegebeslissing die aan de basis daarvan lag. De geïnde bedragen moesten dan ook worden teruggestort. Hier werd echter geen gevolg aan gegeven. Daarop gaf minister Sauwens aan de gouverneur van Vlaams-Brabant de opdracht om het bevel tot terugstorten met dwangtoezicht te doen naleven. Deze procedure bepaalt dat er eerst twee aanmaningen worden verstuurd. Als daar niet wordt op ingegaan, moet de bijzondere commissaris de klus klaren. We hadden verwacht dat dit in maart of april van dit jaar zou gebeuren, maar het gemeentebestuur ging in beroep bij de Raad van State tegen de vernietiging van het bewuste gemeentebesluit door uw voorganger. U hebt me in antwoord op een schriftelijke vraag laten weten dat dit beroep onontvankelijk werd bevonden.

Op 8 februari van dit jaar stuurde de gouverneur van Vlaams-Brabant, op verzoek van minister Sauwens, een eerste waarschuwing naar het gemeentebestuur van Wezembeek-Oppem. Daarin stond dat als de milieubelasting van 1998 niet werd teruggestort, er een bijzondere commissaris zou worden gestuurd.

Mijnheer de minister, op mijn schriftelijke vraag van juni hebt u geantwoord dat er tot dusver geen verdere acties werden genomen. Dat verwondert me enigszins. Op 12 februari heeft voormalig minister Sauwens nog eens persoonlijk aan burgemeester van Hoobrouck bevestigd dat indien de gemeenteontvanger niet de nodige stappen zou zetten om de geïnde bedragen terug te storten, hij de procedure van het dwangtoezicht effectief zou doorvoeren. De gemeenteontvanger heeft na de eerste waarschuwing zijn bedenkingen naar de gouverneur van Vlaams-Brabant gestuurd.

Mijnheer de minister, wat hielden die bedenkingen van de gemeenteontvanger in? Blijkbaar werd er immers geen tweede waarschuwingsbrief verstuurd, en bijgevolg werd dan ook nog geen bijzondere commissaris naar Wezembeek-Oppem gestuurd. Of is er een andere verklaring? Voormalig minister Sauwens toonde zich tijdens een vorige interpellatie enigszins bereid om de verdere procedure op te schorten indien hij vanwege het gemeentebestuur van Wezembeek-Oppem de bereidheid zou ondervinden om zelf de onwettelijkheid ongedaan te maken.

Mijnheer de minister, waarom worden geen verdere stappen ondernomen? Komt dat door de gegevens die de gemeenteontvanger heeft bezorgd, of door het feit dat het gemeentebestuur signalen heeft gestuurd waaruit bleek dat het de zaken ging rechtzetten? Of is er iets anders aan de hand? Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat u om één of andere reden aarzelt.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, de regels zijn de regels, en de wetten de wetten. De wetten moeten worden toegepast, ongeacht of het gaat om een schepencollege in een randgemeente, in Vlaanderen, in Antwerpen of in Lotenhulle. Mijn antwoord is dan ook : No pasaràn indien de regels niet worden toegepast.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, de ontvanger moet de regels toepassen, ongeacht de inzichten die u bij hem veronderstelt. Ik ben er vast van overtuigd dat hij tot een oplossing wil komen. Het is echter niet de ontvanger die de regels moet doen toepassen, dat is onze verantwoordelijkheid.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, u hebt hier vroeger reeds een vraag over gesteld. De gouverneur van Vlaams-Brabant heeft al een eerste waarschuwing verstuurd. Vermits daar geen reacties op komen, zal ik hem verzoeken een tweede waarschuwing te verzenden. Indien de ontvanger dan nog halsstarrig blijft weigeren om de nodige maatregelen te nemen om de ten onrechte geïnde milieubelastingen van dienstjaar 1998 terug te storten, zal de procedure worden voortgezet. Dit houdt in dat we een commissaris zullen sturen.

We leven in een land waar iedereen geacht wordt de regels te volgen. Dat zal ook in dit geval gebeuren. Voor de milieubelasting van 1999 en 2000 werd de inkohiering door het college van burgemeester en schepenen gedaan. De aanslagbiljetten werden echter niet verstuurd. Dit werd wel voor de periode 1998 gedaan, en daarvoor zal een terugbetaling gebeuren. Het versturen van de aanslagbiljetten gebeurde immers op een onwettige manier.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik verheug me erover dat de procedure zal worden heropgestart. Ik had de indruk dat de zaak een aantal maanden heeft stilgelegen en dat men de zaak

Van Nieuwenhuysen

wenste te vertragen. Uit uw antwoord heb ik echter begrepen dat u verdere stappen zult zetten om de wettelijkheid te waarborgen. Ik hoop dat de kwestie niet lang meer zal aanslepen.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer Van Nieuwenhuysen, door de zaak te vertragen kan een conflict ook vanzelf opgelost raken. Indien dat het geval is, heb ik daar geen probleem mee. Indien het temporiseren het gevolg is van vasthouden aan kwaadwilligheid, dan kan er geen sprake van zijn de zaak lang te laten aanslepen. Men kan ook gedurende een bepaalde periode een gesprek voeren, want niemand leeft graag in een conflictsituatie. De regels zijn echter de regels, en de wet moet worden toegepast.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.29 uur.*
